

Zlatou trigu Pražského Quadriennale si odnáší Kypr. Ocenění za Nejlepší koncept získal český vizuální umělec David Možný

14.6.2023 - Michaela Sikorová, Adam Dudek | Ministerstvo kultury ČR

Letos ji získal tvůrčí tým Kypru s instalací *Diváci ve městě duchů*. Úspěch zaznamenal i český umělec David Možný s prací *Limbo Hardware*, který získal dvě ceny, včetně té za Nejlepší koncept. Porota vybírala vítěze z téměř stovky výstav z 59 zemí a regionů a celkem bylo během slavnostního večera rozdáno dvacet ocenění za různé obsahové či formální kvality i originální přístupy nebo myšlenky. Ceny putují hned na několik kontinentů, od evropského, přes asijský až po Severní i Jižní Ameriku. PQ 2023 představuje během jedenácti dní tvorbu 2 000 umělců působících v přesahových oblastech scénografie a performance designu, architektury, vizuálního umění a řadě dalších.

Zlatá triga

Uznání za nejsilnější týmovou práci, zhodnocení vizionářských postupů scénografie i reflexe těch ekologicky uvědomělejších výstav. Úterní večer právě probíhajícího Pražského Quadriennale patřil slavnostnímu předávání cen v divadelním sále Jatká78 v Holešovické tržnici. Vítězem hlavní ceny Zlatá Triga byla odbornou mezinárodní porotou jmenována kyperská výstava *Diváci ve městě duchů*. Minimalisticky pojatá expozice se vyrovnává s geopolitickým traumatem a úderným, ale zároveň citlivým způsobem vtahuje účastníka do záludného narativu „města duchů“ Famagusta, jehož část byla v důsledku turecké invaze na Kypr 46 let zcela opuštěná a uzavřená. Tvůrčí tým v čele s hlavní designérkou Melitou Coutou a pod kurátorským vedením Mariny Maleni, navrhuje koncept tzv. „reverzní scénografie“ a představuje skutečné místo jako dramatizovaný prostor.

Úspěch České reprezentace

Silný dojem zanechala také instalace *Limbo Hardware* vizuálního umělce Davida Možného, který ve Výstavě zemí a regionů reprezentoval Českou republiku. Jeho precizně zpracovaná instalace, pojatá jako stísněný pohled do šesti fragmentovaných situací, si pohrává s myšlenkou filmového narativu, kulis zhmotněných pro okamžitý vstup diváka, který jím sám dotváří situaci uvnitř díla. Možný pro svou výstavu využívá objekty nalezené v brněnských ulicích, čímž si také vysloužil partnerskou Cenu Volkswagen za nejvíce udržitelnou výstavu.

“Letošní PQ zachytilo nové směry a vývoj způsobené pandemií, která nenávratně změnila podobu scénografie. Druhou silnou rovinu cítím v naléhavosti ekologických a společensko-ekonomických krizí. Dynamické performativní prostory zvou návštěvníky k aktivnímu zapojení, a zároveň využívají materiály s ohledem na životní prostředí. Jiné výstavy zase přichází s konceptuálními přístupy, které přesahují časoprostor festivalu. Tyto směry přichází přirozeně, vzhledem k tomu, že každá země či region účastníci se Výstavy zemí a regionů a Studentské výstavy má plnou tvůrčí kontrolu nad návrhem, sdělením i výsledkem své výstavy. Festival tak přináší rozmanitou scénu nápadů a inspirací z různých zemí a kultur, z níž ovšem vyzařuje i jistý pojící prvek. Tím bude, řekla bych, odklon od tradiční struktury designérského týmu, který se skládá ze čtyř hlavních profesí: osvětlovač, kostýmní tvůrce, scénograf a zvukový designér, k více mezioborové týmové práci. Považuji tuto změnu za osvobozující a osvěžující,” komentuje celkové hodnocení mezinárodní poroty PQ jeho umělecká ředitelka Markéta Fantová.

Studentská sekce

Autorkou libanonské instalace Puzzles (Skládačky), oceněné jako Nejlepší Studentská výstava, je Mara Ingea, absolventka Režie alternativního a loutkového divadla na pražské DAMU. V díle se odráží nedávná i současná historie jejího domovského města Bejrútu. Prostřednictvím materiálové asambláže a několika jednoduchých mechanismů vyjadřuje chaos a tragickou absurditu některých situací, které se v Libanonu odehrály v posledních čtyřech letech.

Pražské Quadriennale potrvá do neděle 18. června. Návštěvníci tak mají posledních pár dní ke zhlédnutí hlavních výstav v halách 11, 13 a 17 a na náměstí Holešovické tržnice. Kurátorované projekty a výstavy mohou zažít také ve vzdušných prostorech Veletržního paláce Národní galerie Praha a na programu je ještě množství performancí ve veřejném prostoru. V pátek 16. června budou navíc výstavní prostory otevřeny do půlnoci zcela zdarma. Stejný den od 18.00 proběhne také setkání s Davidem Možným a kurátorem Petrem Švecem v prostorách české výstavy v hale č. 13.

Vhled do příprav i zákulisí festivalu pak přinese speciální páteční diskusní panel v rámci série PQ Talks se členy týmu, v čele s uměleckou ředitelkou Markétou Fantovou, od 16:30 v sále divadla Jatka78.

Kompletní seznam ocenění 15. Pražského Quadriennale scénografie a divadelního prostoru:

1. Zlatá Triga – Diváci ve městě duchů; Kypr
2. Nejlepší Studentská výstava – Skládačky; Libanon
3. Nejlepší koncept Výstavy zemí a regionů – Limbo Hardware; Česká republika
4. Nej kreativnější koncept Studentské výstavy – Denní snění; Srbsko
5. Nejlepší scénografie Výstavy zemí a regionů – winterreise.box; Maďarsko
6. Nej kreativnější a nej inovativnější scénografie Studentské výstavy – Suo, Silent, Disco; Finsko
7. Nejlepší týmová spolupráce ve Výstavě zemí a regionů – ENCRUZILHADAS: Věříme v křížovatky; Brazílie
8. Vizionářská týmová spolupráce ve Studentské výstavě – Krabice; Gruzie
9. Cena poroty Pražského Quadriennale – GUT CITY PUNCH; Francie
10. Cena za nejlepší publikaci – 10 Together Performances by Longva+Carpenter 2010-2020
11. Cena za nejlepší divadelní prostor – "Divadlo na dvorku: Prostory bezprostřednosti, místa potenciality Jill Planche a Mhlanguli George", Kanada, JAR
12. Vizionářské scénografické postupy ve Výstavě zemí a regionů – Divadlo s sebou; Thajsko
13. Reflexe naléhavých témat ve Studentské výstavě – AZYL; Polsko
14. Reflexe naléhavých témat ve Výstavě zemí a regionů – Vidím, nevidím; Arménie
15. Mezikulturní dialog ve Studentské výstavě – Magbigay ayon sa kakayahan, kumuha batay sa pangangailangan. / Dej, co můžeš, vezmi si, co potřebuješ; Filipíny
16. Zapojení komunit v rámci Výstavy zemí a regionů – Měsíční klavír; Srbsko
17. Nejlepší performance Studentské výstavy – Laboratoř figurativního myšlení: Máš jenom okamžik; Estonsko
18. Cena Volkswagen za udržitelnou výstavu – Limbo Hardware; Česká republika
19. Cena ČT art za společensky odpovědnou výstavu – Sklizeň; Katalánsko
20. PQ Cena dětského diváka – Polovina minut; Portugalsko

Mezinárodní porota 15. Pražského Quadriennale:

- Asiimwe Deborah Kawe
- D. Chase Angier
- Marianela Boán
- Rosane Muniz
- Serge von Arx

- Sophie Jump
- Sven Jonke

Pražské Quadriennale scénografie a divadelního prostoru

od roku 1967 každé čtyři roky zkoumá umělecké oblasti scénografie, performance designu a prostoru se všemi jejich aspekty – od scénického umění, kostýmu, světelného a zvukového designu a architektury prostoru performance až po site-adaptive performance, aplikovanou scénografii, rozšířenou a virtuální realitu, technologie jako Motion Capture a laser nebo kostým jako performance, a to v rámci výstav, instalací, architektonických konceptů, workshopů, performancí a dalších živých akcí. Jádrem myšlenky festivalu je představit současný performance design jako nezávislou uměleckou formu, která působí na lidskou představivost prostřednictvím všech smyslů – zraku, čichu, sluchu, hmatu a chuti. PQ 2023 bude hostit umělce z přibližně stovky zemí ve více než 300 bodech programu, což z něj činí nejvýznamnější akci svého druhu na světě.

Opustili jsme dobu, kdy scénografie viděla scénu, kostým, osvětlení a zvuk jako oddělené výtvarné profese. Rozmanitost současné scénografie je natolik rozsáhlá, že téměř není možné ji jednoduše popsat, kritizovat nebo analyzovat. Modely, scénografické návrhy a fotografie jsou stále vynikajícím zdrojem přibližujícím myšlení a představivost umělců a zároveň mapují kreativní proces scénografie. O prostředí, kontextu, emocích a celkové atmosféře představení nám ale říkají jen velmi málo. Jediným způsobem, jak ukázat scénografii v její pravé podobě včetně diváků, je prožít ji naživo, prezentovat v živé akci, performanci nebo kurátorsky vytvořeném prostředí.

Současná scénografie je asi jedním z nejzajímavějších uměleckých oborů, nabízející hluboké a nezapomenutelné zážitky divákům, aktivním účastníkům i široké veřejnosti.

V roce 2015 Pražské Quadriennale získalo cenu EFFE a bylo jmenováno jedním z nejnovativnějších festivalů v Evropě.

Pražské Quadriennale pořádá Ministerstvo kultury ČR a organizuje Institut umění – Divadelní ústav. Pod záštitou: Petra Pavla, prezidenta České republiky, Bohuslava Svobody, primátora hl. m. Prahy, Evropské festivalové asociace, UNESCO – Diversity of Cultural Expressions
S finanční podporou: Národní plán obnovy – NextGenerationEU, Hlavní město Praha
Generální partner: Volkswagen – Užitékové vozy
Generální mediální partner: Česká televize
Institucionální partneři: Národní galerie Praha, Divadelní fakulta Akademie múzických umění v Praze, Goethe-Institut, Česká centra, Městská část Praha 7, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, Česko-německý fond budoucnosti

Ve spolupráci s: Holešovická tržnice, Art&Digital Lab - H40, Máš umělecké střevo?, Tanec Praha, Výstaviště Praha, Játka78, PerformCzech, Program PQ+ platformy PerformCzech, Jednota, ROBE, Wikimedia Česká republika, CzechTourism, Městská část Praha 2, Národní hřebčín Kladruhy nad Labem

PQ je součástí projektu Active CITY(zens) podpořeného z programu Kreativní Evropa. IDU je součástí projektu DECONFINIG

<https://www.mkcr.cz/novinky-a-media-cs-4/5296cs-zlatou-trigu-prazskeho-quadriennale-si-odnasi-kyp-r-oceneni-za-nejlepsi-koncept-ziskal-cesky-vizualni-umelec-david-mozny>